

MEDELHAVSMUSEET
STATENS MUSEER FÖR VÄRLDSKULTUR

DEMOKRATI FINNS INTE – VI GÖR DEN

SAMMANFATTNING AV UTSTÄLLNINGEN

Grundskola åk 4-9, gymnasieskola och vuxenstuderande i ämnena
Samhällskunskap, Historia, SO, skolans läroplan och värdegrund

Vägledning för lärare att genomföra en egen visning med sin klass

Introduktion

Denna vägledning och sammanfattning av utställningen om *Demokrati finns inte – vi gör den* på Medelhavsmuseet i Stockholm kan användas av dig som lärare när du på egen hand leder runt dina elever i utställningen och berättar om det som visas. Vägledningen ger tips, fakta, sammanfattning, upplägg, samt vissa höjdpunkter och intressanta föremål, avdelningar och teman att visa och berätta om.

Vägledningen används med fördel tillsammans med Världskulturmuseernas faktsäckade digitala lärplattform [Bygga Demokrati](#), om demokratins kärna samt demokratier, politiska system och berättelser om demokrati från Sverige och andra delar av världen. Plattformen, precis som utställningen, är framtagen i samarbete med Riksantikvarieämbetet och Varieties of Democracy (V-Dem) vid Göteborgs universitet. I detta världsledande forskningsprogram mäts demokratisk utveckling i världen.

Fördjupningsmaterialet innehåller fakta, statistik, föremål, berättelser, arbetsuppgifter och övningar.

Den digitala lärplattformen [Antiken - Världskulturmuseerna](#), om antiken Grekland och Rom kan även användas för lärdomar om demokratins ursprung.

De digitala plattformarna kan användas via mobiltelefon, surfplatta eller dator. I nedan beskrivning finns löpande information och länkar till [Bygga Demokrati](#) och Antiken med användbart material såsom texter, bilder, filmer, museiföremål,

kartor, tidslinjer och arbetsuppgifter.

Arbetsuppgifter och övningar som lärare och elever kan använda sig av i samband med museibesöket finns i dokumentet "Demokrati finns inte – vi gör den / Bygga demokrati. Lärarhandledning fysiskt skolprogram och egenledd klass" eller via den digitala lärplattformens lärarhandledningar.

Inled din visning i centralhallen genom att presentera museet. Fortsätt därefter fram till avdelningen om Antikens Grekland i lokalens bortre hörn - Mythörnan. Det utställda materialet är för tillfället sparsamt, men genom föremålen från den atheniska stadsstaten går det ändå att presentera, diskutera och visualisera hur demokratin och livet i Athen under antiken artade sig.

[Stadsstaten Athen - Världskulturmuseerna](#)

[Hur lever de politiska systemen och den politiska kulturen från det antika Grekland kvar idag? - Världskulturmuseerna](#)

INTRODUKTION

Introduktionsskylt, film, samt interaktiv övning:

Vad saknas i en demokrati? Vad är viktigt?

VAD ÄR DEMOKRATI?

Demokrati är ett sätt att fatta beslut, som bygger på att alla som berörs av beslut är med och fattar dem. Demokrati kan finnas överallt där det behöver fattas beslut – i ett land, i ett klassrum, i en familj eller i ett kompisgäng. Hur vi gör för att fatta beslut tillsammans, alltså vilken sorts demokrati vi använder i ett sammanhang, varierar.

DEMOKRATIerna I Världen blir färre

I världens länder är demokratin på tillbakagång. Demokratierna blir färre, och autokratierna* blir fler. Det visar forskning från Varieties of Democracy (V-Dem), ett forskningsinstitut vid Göteborgs Universitet. V-Dem mäter demokratis utveckling i över 200 länder.

DEMOKRATI SOM STYRELSEKICK

Sätten att fatta beslut i olika länder kallas styrelsekick*. Demokrati är ett, andra exempel är autokrati* (diktatur) och meritokrati* (expertstyre).

Ordet demokrati är grekiska och betyder folket styr. Men *hur* folket ska styra och *vilka* folket är råder det delade meningar om, alltså vilka som får vara med och bestämma.

Ibland får vi höra att Grekland är demokratis vagna. Det stämmer inte. Olika demokratiska system har funnits länge över hela världen, och

uppstått oberoende av varandra. I antikens Grekland skapades en typ av direktdemokrati, troligtvis inspirerad av demokratiska system i andra delar av världen. Den tidiga grekiska demokratin blev dock viktig för hur demokratin senare utvecklades i Europa från 1700-talet och framåt.

VILKA ÄR DEMOKRATINS GRUNDER?

De fem demokratibegreppen

Det finns olika sätt att göra demokrati, och olika sätt att mäta demokrati. Bygga Demokrati utgår från forskning från V-Dem (Varieties of Democracy), ett forskningsinstitut på Göteborgs Universitet.

V-Dem mäter demokratisk utveckling i världens länder utifrån fem överordnade demokratiska principer: elektoral demokrati, liberal demokrati, egalitär demokrati, deliberativ demokrati och deltagande demokrati. Här kallar vi dem för demokratis grunder: rättvisa val, frihet, jämlikhet, öppenhet och deltagande. Varje demokratigrund är uppdelad i olika byggstenar. Till varje demokratigrund finns en animation och frågor, och till varje byggsten finns en fördjupning.

Interaktiva frågor kopplade till begreppen – håller man med eller inte?

Filmade personliga berättelser om demokratiskt engagemang från olika delar av världen.

Beskrivningar av V-Dem:s fem demokratibegrepp: rättvisa val, frihet, jämlikhet, öppenhet och deltagande.

Genom att ta ställning till olika frågeställningar fördjupas förståelsen för de olika demokratibegreppen.

TA STÄLLNING

Använd de påståenden eller dilemmafrågor som finns på respektive demokratibegrepp.

Låt alla ställa sig på en sida av en linje (tejpad eller imaginär).

Läs upp påståendet och låt eleverna välja sida (ja/nej).

Låt eleverna förklara varför de står på den ena eller andra sidan linjen.

Läs och förklara texten som förklarar begreppet.

Reflektera tillsammans kring hur texten kopplas samman med påståendena och elevernas svar.

Föremål/vykort om demokrati

DELA PERSONLIGA BERÄTTELSE

Låt eleverna välja ett vykort var, läsa den personliga berättelsen och återberätta den för en annan elev.

Låt eleverna tillsammans fundera på hur just den berättelsen kopplar an till ett eller flera av de fem demokratibegreppen.

Om tid finns, avsluta med att låta eleverna skriva en egen berättelse och hänga upp.

Vykort att ta med hem. 18 personliga demokrati-berättelser ifrån olika platser i världen.

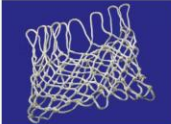

Tre föremål som hör ihop med varsin demokrati berättelse.

Här kan du skriva din egna demokrati berättelse på en lapp och hänga upp den på väggen för att dela med andra.

BYGGA DEMOKRATI

LÄGESRAPPORT DEMOKRATIS GRUNDER **BERÄTTELSE** STATISTIKVERKTYG

 <p>KLIMATET OCH CIVILSAMHÄLLET I SVERIGE Kan demokrati rädda klimatet?</p>	 <p>ELEVÄRD OCH DIKTATUR I ÖRELAND Är elevvärd demokratiska?</p>	 <p>TALTIMMERENS DIKTATUR I AFRIKAN Vad kan musik betyda för demokratin?</p>
 <p>KORRUPTION I SERBIEN Vad kan du påverka där du bor?</p>	 <p>UTANFÖRSKAP I FRANKRIKE Vems röst hörs i Eurozone?</p>	 <p>BLACK LIVES MATTER I DANMARK Är allas rättigheter lika mycket värda?</p>

Använd digitala lärplattform [Bygga Demokrati](#) och läs på.

DEMOKRATIerna I VÄRLDEN BLIR FÄRRE OCH SVAGARE

Dela upp eleverna i mindre grupper.

Läs texten under rubriken *Demokratierna i världen blir färre och svagare*.

Låt varje grupp fundera på en fråga var:

Hur och varför skulle demokratin påverkas om:

- All media ägs av staten?
- Föreningsfriheten, alltså rätten för alla att starta och delta i föreningar, begränsas?
- Yttrandefriheten begränsas?
- Minoriteters rättigheter begränsas?
- Segregationen i samhället ökar?

Här kan du med hjälp av tejp och en penna beskriva vad mer du tycker behövs i en demokrati.

Demokratin är på tillbakagång. Idag lever bara 13 procent av världens befolkning i helt fria demokratier.

Intervju med Staffan Lindberg, föreståndare för V-Dem, som förklarar hur demokratin mår idag.

Demokrativäven

Demokratispelet

Film